
Jeden život s Karolinem

Jeden život s Karolinem - Rozhovor se stavbyvedoucím Janem Lopatou

Rekonstrukce Karolina je spojena nejen s postavou architekta Jaroslava Fragnera, ale i s Vaším jménem. Pokud se nemýlím, tak vy jste opravou areálu Karolina strávil skoro celý život.

Dá se to tak říci. V roce 1946 jsem se vrátil z pětiměsíční vojny a nastoupil rovnou na rekonstrukci Karolina. Bylo mi 26 let a působil jsem jako asistent a zakresloval vykonané práce, protože se tehdy účtovalo na naběhlé náklady. Spolupracoval jsem s Fragnerovými žáky, kteří byli u něho v ateliéru na Akademii krásných umění a zaměřovali jsme gotické oblouky, klenby, aby Frágner mohl vytvářet další projekty.

Karolinum tehdy vypadalo asi trochu jinak.

Trochu je slabé slovo. Když jsem začínal, tak na dnešním čestném nádvoří směrem na Ovocný trh stál ještě dům, který se krátce nato zboural. Dost jsme se tomu tehdy divili, ale bylo to rozhodnutí Karolínské komise.

A šest set let Univerzity Karlovy v roce 1948 se tedy slavilo kde?

Ty se už konaly ve Velké aule. Ta však ještě nebyla hotová, protože Etapa A (úprava) měla končit až o rok později. Pokud jde o tu slávu, tak ta byla v podstatě na stavbě, kde byla jen hrubá podlaha, okna byla provizorně zadělaná a vidět bylo i vzpěry, které zvenku držely lešení.

To musel mít tehdy předseda vlády radost.

Musíte si uvědomit, že bylo krátce po válce a je fakt, že jen na přímluvu předsedy vlády, Klementa Gottwalda, dostala stavba zvýhodnění a získala přednostně stavební materiál. A ze Podkarpatské Rusi se pokoutně dopravovalo dubové dřevo na zárubně oken v aule.

A dřevo ze Podkarpatské Rusi byla jediná specialita?

V tomto prostoru je z architektonického hlediska spousta unikátních prvků. V aule jsou anemostaty, lustry, které svítí, topí a ještě jsou v nich reproduktory a nebo speciální akustická omítka, což je ojedinělý prvek.

Co to znamená akustická omítka?

Na omítku se nanášela nejprve hrubá a pak jemná akustická omítka, tu jsme míchali z pilin z měkkého dřeva a speciální chemikálie. Aby se nemuselo malovat, jak si Frágner přál, nanášela se na vrch tónovaná hmota. Omítka se pak už jen čistila chlebem. Akustickou zkoušku tehdy provedli filmaři z Barrandova a byli úplně ohromeni zvukovou kvalitou tohoto prostoru.

Pojďme zpět k etapám a rekonstrukci Karolina. Jak to probíhalo pro roce 1949?

Rekonstrukce Karolina se zastavila v roce 1949, kdy bylo z etapy A již všechno hotové. Tehdy to také bylo moje první a poslední období, kdy jsem pracoval mimo Karolinum.

Kde jste tedy pracoval?

V srpnu 1949 jsem odešel na Hrad a pak jsem přešel na předsednictvo vlády a od roku 1952 jsem opravoval Kramářovu vilu. Měl jsem štěstí, protože i tam jsem měl zajímavou práci. Pro Antonína Zápotockého jsem tenkrát na předsednictvu vlády předělával kapli na zasedací místnost. Do Karolina jsem se vrátil v roce 1953, a naštěstí se po celou tu dobu, co jsem pracoval jinde na Karolinu nic neopravovalo. V onom 53 pak začala etapa B, což vlastně znamená vlastenecký sál a pavlače.

Na stavbě jste určitě často hovořil s architektem Fragnerem. Pamatujete si jakým způsobem navrhoval členění budov?

Fragner měl zadání, podle kterého navrhoval projekt přestavby Karolina. Pamatuji si třeba, že např. rektorské křídlo mělo být podstatně širší. Proti tomuto návrhu ovšem protestovali památkáři, kteří tvrdili, že musí být zachován symetrický vstup a Frágner musel ze svého záměru ustoupit. Jednou z jeho realizovaných myšlenek bylo propojení všech budov, oživení historické budovy využitím pavlačí a po návštěvě jedné francouzské univerzity navrhl vytvořit v Opitzu univerzitní hotel. Dost významným zásahem do komplexu Karolina bylo také obrácení dispozice Velké auly. Fragnerovi záleželo na tom, aby celý komplex byl dobudován v duchu jeho projekce a tak těsně předtím, než byl v roce 1967 hospitalizován, se se mnou sešel a požádal mne, aby dohlédl na zbytek úprav.

Mnohokrát děkujeme za rozhovor